

Jussi Gävert

Juurien eli esipolvien
numerointi binäärijärjestelmällä.

Olen etsinyt numerointi- tai merkitsemisjärjestelmää, joka toimisi selkeänä apuna esipolvien tietojen arkistoinnissa. Erilaisissa tapaamissani numeroinneissa tuoksuu kaunosieluinen humanismi kaukana kuivan byrokraatin matemaattisloogisesta järjestelmällisyydestä.

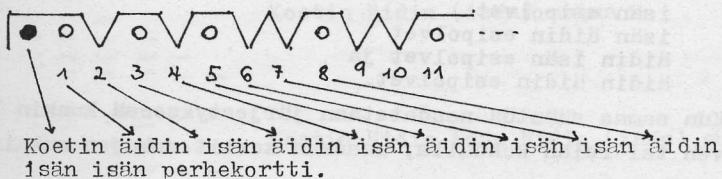
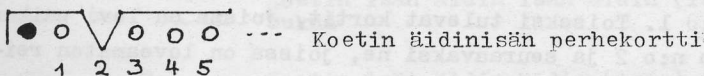
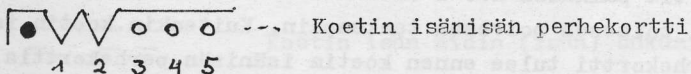
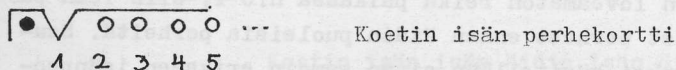
Olen asettanut tavoitteeksi numeroinnin, joka

- 1) pitää perhekortit sukujen mukaisessa järjestyksessä ja suvulla tarkoiten tässä esityksessä sukua pojasta isään, isänisään jne eli suvun jäsenillä on nykyisen käytännön mukaan sama sukunimi
- 2) pitää esipolvien taulut selkeässä järjestyksessä
ja jonka
- 3) numerot kertovat matemaattisen selvästi yksityisen esivanhemman sukulaisuussuhteen koettiin
- 4) numerot ovat helposti muodostettavissa.

Olen mielestäni onnistunut näiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Neulakorttijärjestelmään kuuluu loveamispihdit, joilla voidaan tehdä reiän kohdalle lovi. Sovitaan, että lovi tarkoittaa isää ja loveamaton reikä äitiä että merkintä tapahtuu numerojärjestyksessä sukupolvi kerrallaan vasemmalta oikealle ja että perhekortti lovetaan esi-isän mukaan.

Koska kortit merkitään isän mukaan on aina viimeisenä merkinä oikealla lovi. Samalla loven kohdalla oleva numero ilmaisee monettako polvea ennen koettia kortilla olevat vanhemmat edustavat.



Kuva n:o 2. - Eräitä esimerkkejä korttien loveamisesta.

Korttien järjestäminen.

Korttipinossa lovet näkyvät pinon päältä, niin että kortin paikka löytyy helposti. Kortit voidaan järjestää usealla tavalla: suvuittain tai polvittain aloittaen nykyisistä tai varhaisimmista polvista joko nais- tai miessukujen mukaan. Kuvaan tavan, jolla kortit järjestetään suvuittain aloittaen isän ja hänen isiensä perheistä nuorimmasta vanhimpaan.

Kortit järjestetään siten, että kaikki ne kortit, joissa on lovi paikassa n:o 1 eli ensimmäisessä polvessa taaksepäin, tulevat ennen niitä kortteja, joissa on loveamaton reikä paikassa n:o 1, siis isän puoleiset perheet ennen äidin puoleisia perheitä. Seuraavaksi käsitellään aivan samoin erikseen isänpuoleiset perhekortit ja erikseen äidinpuoleiset perhekortit paikassa n:o 2 olevan loven tai reiän mukaan eli toisessa polvessa taaksepäin. Kuitenkin koetin isän perhekortti tulee ennen koetin isänisän perhekorttia eli siis paikan n:o 2 mukaan järjestettäessä ensin tulee kortti, jossa merkintä on jo päättynyt paikkaan n:o 1. Toiseksi tulevat kortit, joissa on lovi paikassa n:o 2 ja seuraavaksi ne, joissa on loveamaton reikä paikassa n:o 2. Silloin kortit ovat pinossa järjestyksessä:

isän esipolvet
 isän äidin esipolvet
 äidin isän esipolvet ja
 äidin äidin esipolvet.

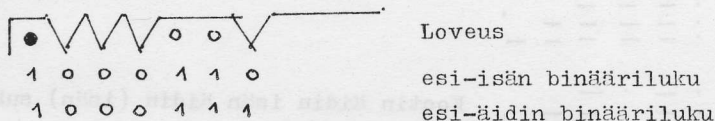
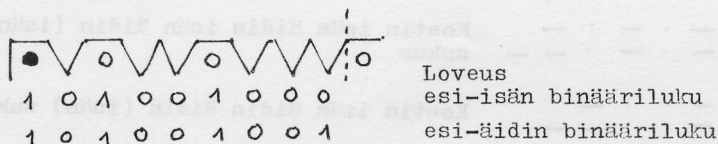
Kun samaa sääntöä noudatetaan järjestyksessä kunkin loven tai reiän kohdalla, saadaan kortit sukujen mukaiseen järjestykseen.

Seuraavassa taulukossa on asiasta lyhyt esimerkki.

Taulukosta havaitaan, että kullakin suvulla on sama merkkisarja merkkijoukon alussa. Esim. koetin isän isän äidin (isän) suvun kaikilla edustajilla on merkkisarja lovi-lovi-reikä-lovi merkkijoukon alussa. Kortin alkuosan voi helposti kopioida asettamalla kortit päällekkäin ennen loveamista.

Binäärijärjestelmä.

Edellä selvitetty loveamisjärjestelmä on itseasiassa lähes valmis, matemaattisesti sanottuna, binääriluku-järjestelmä. Kun vielä käytetään avuksi kortin vasemmassa laidassa oleva numeroimaton reikä kuvaamaan itse koetia, on järjestelmä valmis. Sovitaan, että reikä on ykkönen ja lovi on nolla. Silloin voidaan kullekin isälle kirjoittaa binääriluku. Kullekin vastaavalle esiäidille saadaan vastaava luku muuttamalla viimeinen binäärinumeronollasta ykköseksi.



Kuva n:o 3.

Esimerkkejä loveuksen muuttamisesta binääriluvuksi.

Binäärijärjestelmä on siis mukava ja käyttökel-poinen tapa perhekorttien pitämiseksi sukujen mukai- sessa järjestyksessä. Kallis Paragon-kortti ei kui- tenkaan ole välttämätön, vaan se voidaan helposti kor- vata pahvisella merkintäkortilla. Kortteihin merki- tään reikien paikkoja vastaavat paikat. Huopakynällä mustataan loven paikka niin että väri näkyy myös korttipinon päältä.

Edellä esitettyä järjestelmää on helppo varautua käyttämään myös tulevien sukupolvien kanssa. Jätetään muutama reikä alusta loveamatta, jolloin niitä voi käyttää myöhemmin.

Esipolvien taulut ja heksadesimaalijärjestelmä.

Kun siirrytään täyttämään esipolvien tauluja, to- detaan binäärijärjestelmän sopivan niihin hyvin teori- assa, mutta käytännössä hukutaan ykkösiin ja nolliin. Esim. 20. polvessa koetista taaksepäin olisi 21 nume- roa. - Käytän itse suunnittelemaani esipolvien A-4 ko- koista kaavaketta, joka sopii kirjoituskoneeseen vaa- ka-asennossa (kuva n:o 5). Kaavakkeessa on varattu nel- jälle ensimmäiselle sukupolvelle kullekin saman verran tilaa. Eihän eri sukupolvia voi asettaa eriarvoiseen asemaan pienentämällä myöhemmille sukupolville esitet- tävien tietojen määrää kaavakkeen sisällä. Viidennelle polvelle olen varannut kuitenkin tilaa vain nimelle ja vihkimistiedoille, koska kullakin heistä on suurempi tila tietoja varten seuraavassa kaavakkeessa.

Siis kussakin kaavakkeessa on neljä "uutta" sukupol- vea. Tästä seuraa se, että binääriluvut tulee lyhentää neljän luvun ryhmissä. Jos taulussa olisi kolme uutta sukupolvea, pitäisi binääriluvut "pakata" kolmen ryhmiin.

Tällainen järjestelmä on käytössäkin joissakin esipolvien tauluissa.

Valitettavasti yleisesti käyttämämme kymmen- eli desimaalijärjestelmä sopii huonosti tähän tarkoitukseen. (Keijo Itävuori lienee soveltanut sitä mahdollisimman pitkälle. Katso Oulun sukututkimusseuran lehti n:o 2/1978).

Binääriluvun lyhentämiseen on olemassa valmiit matemaattiset lyhennysjärjestelmät: heksadesimaalijärjestelmä (kantaluku = 16) neljän ja oktaalijärjestelmä (kantaluku = 8) kolmen binäärinumeron ryhmää varten.

Taulukko n:o 2

Binäärilukujen lyhentäminen.

Binääriluku	Heksadesimaali n:o	Oktaali n:o	Desimaali- luku
0000	0	0	0
0001	1	1	1
0010	2	2	2
0011	3	3	3
0100	4	4	4
0101	5	5	5
0110	6	6	6
0111	7	7	7
1000	8	8	8
1001	9	9	9
1010	A		10
1011	B		11
1100	C		12
1101	D		13
1110	E		14
1111	F		15

Laskuesim.

$$\text{Bin. } 0110 = \text{Des } 0 \times 8 + 1 \times 4 + 1 \times 2 + 0 \times 1 = 6$$

$$\text{Bin. } 1101 = \text{Des } 1 \times 8 + 1 \times 4 + 0 \times 2 + 1 \times 1 = 13$$

$$\text{Bin. } 1111 = \text{Des } 8 + 4 + 2 + 1 = 15$$

Binäärilukujen suoraan matemaattiseen muuttamiseen en kuitenkaan halua ryhtyä, sillä silloin peräkkäisten sukupolvien numerointi tulisi hankalaksi.

Taulut voidaan järjestää periaatteessa lähes samalla tavalla kuin perhekortitkin. Silloin binäärilukujen lyhentämisen ryhmittely kannattaa tehdä aina seuraavan kuvan esimerkkien tavoin, jolloin luvun alkuosat viittaavat suoraan edellisiin tauluihin.

$$\begin{array}{r}
 \text{Bin } 1 \mid 0 \ 1 \ 0 \ 1 \mid 1 \ 1 \ 1 \ 0 \mid 0 \ 1 \ 1 \ 1 \mid 0 \ 1 \quad 20 \\
 \text{HEX } 1 \quad \quad \quad \underbrace{\hspace{4em}}_5 \quad \underbrace{\hspace{4em}}_E \quad \underbrace{\hspace{4em}}_7 \quad - \ 01 = 15E7-01
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{Bin } 1 \mid 1 \ 1 \ 1 \ 1 \mid 0 \ 0 \ 0 \ 1 \mid 0 \ 1 \ 1 \\
 \text{HEX } 1 \quad \quad \quad \underbrace{\hspace{2em}}_F \quad \underbrace{\hspace{2em}}_1 \quad -011 \quad \quad \quad = 1F1-011
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{Bin } 1 \mid 1 \ 0 \ 1 \ 1 \mid 1 \ 0 \ 0 \ 1 \mid 0 \ 0 \ 0 \ 0 \mid \\
 \text{HEX } 1 \quad \quad \quad \underbrace{\hspace{2em}}_B \quad \underbrace{\hspace{2em}}_9 \quad \underbrace{\hspace{2em}}_0 \quad \quad \quad = 1B90
 \end{array}$$

Kuva n:o 4.

Binäärilukujen lyhentäminen heksadesimaaliluvuiksi.

1B90	1B92	1B94	1B96	1B98	1B9A	1B9C	1B9E
1B91	1B93	1B95	1B97	1B99	1B9B	1B9D	1B9F
-000	-001	-010	-011	-100	-101	-110	-111
-00		-01		-10		-11	
-0				-1			

Diagram showing upward arrows from the bottom row to the top row, and a box around 1B90 with an arrow pointing to 1B91.

Kuva n:o 5

1B0	1B2	1B4	1B6	1B8	1BA	1BC	1BE
1B1	1B3	1B5	1B7	1B9 (1B-1001)	1BB	1BD	1BF
-000	-001	-010	-011	-100	-101	-110	-111
-00		-01		-10		-11	
-0				-1			

Diagram showing upward arrows from the bottom row to the top row, and a box around 1B9 with an arrow pointing to 1B8.

10 (1-0000)	12	14	16	18	1A	1C	1E
11 (1-0001)	13	15	17	19	1B (1-1011)	1D	1F
-000	-001	-010	-011	-100	-101	-110	-111
-00		-01		-10		-11	
-0				-1			

Diagram showing upward arrows from the bottom row to the top row, and a box around 1B with an arrow pointing to 1A.

Siis: ensimmäinen binäärinumero eli bitti erotetaan erikseen, koska siten saadaan taulu 1:n numero. Tämän jälkeen bitit erotellaan neljän ryhmiin. Kullekin ryhmälle haetaan taulukosta vastaava heksadesimaalinumero. (Taulukon oppii nopeasti sen yhteydessä olevien laskuesimerkkien avulla tai muuten ulkoa). Loppuun alle neljän bitin ryhmiin jäävät bitit liitetään heksadesimaalilukuun väliviivalla. Taulukosta löytyvät heksadesimaaliluvut 15E7-01, 1F1-011 ja 1B90. Luvuissa ensimmäinen ykkönen tarkoittaa koettia ja taulua n:o 1. Seuraavista heksadesimaalinumeroista voidaan kustakin laskea neljä polvea taaksepäin ja väliviivalla erotetut bitit kukin yhden polven taaksepäin. Esiäidin (äiti= pariton luku) 15E7-01 sukujohto on tauluissa 1, 15, 15 E ja 15 E 7. Samoin 1 F 1 - 011:n tauluissa 1, 1F, ja 1F1 sekä esi-isän (parillinen) 1B90 tauluissa 1, 1B ja 1B9. 1B90 on taulun 1B90 perushenkilö.

Itse asiassa heksadesimaalikoodausta ei tarvitse tehdä taulukon avulla, sillä se syntyy itsestään esipolvien taulujen avulla. Kuvassa n:o 5 on merkitty esipolvien tauluissa 1B90:n sukujohto ja kaikki tauluissa olevat numerot.

Lopuksi esitän esimerkkinä poikani Oton esipolvista taulut 1 ja 10 (kuva 6 ja 7).

Voi olla, että tämä järjestelmä, jonka olen kuvannut, saattaa aluksi olla hieman vaikea ymmärtää. Uskon kuitenkin, että järjestelmän omaksumiseen kulunut aika korvautuu korkojen kanssa helpon arkistoinnin ansiosta.

5

4

3

2

1

10 August Valfrid Gävert	12 Karl Leonard Asklöf	14 Karl Johan Karlsson	16 Gustaf Airio (Ahlsten)	18 Matts Mattsson	1a Karl Fredrik Fredriksson	1c Johan Rikhard Lind	1e Arthur Hjalmar Moring
1885	12 7 1885 Perniö	8 6 1888 Haapajärvi			30 4 1885 Parainen	1 11 1891 H:gin pit	27 11 1904 Helsinki
11 Amanda Bernhardina Fagerström	13 Augusta Irene Höijer	15 Anni Agata Osterbladh	17 Matilda Maria Oilenius	19 Sofia Karolina Strandblom	1b Alek- sandra Viktoria Söderholm	1d Edla Maria Heikintytär	1f Henriika Räsänen
-000 August Hugo Gävert	-001 Irene Aleksandra Asklöf	-010 Veijo Kalervo Kaimio (Karlsson)	-011 Lempi Elisabet Airio	-100 Wolmar Johannes Vilja (Mattsson)	-101 Lullu Henrietta Karolina Fredriksson	-110 Olavi Rikhard Linkovesi (Lind)	-111 Hilja Elvira Majakorpi (Moring)
23 2 1888 Perniö 2 12 1941 Turku Viillaaja	26 7 1885 Kemiö 13 9 1964 Turku 20 9 1908 Perniö	29 10 1890 Kuopio 7 4 1941 Paimio Dipl ins LSSOY:n toim joht Ruonlahden ylitalon omistaja	18 12 1893 Helsinki 5 10 1965 Helsinki 11 3 1917 Helsinki	2 7 1877 Parainen	18 6 1891 Parainen 1911 Vaasa	16 5 1906 Helsinki 22 8 1973 Helsinki Lämmittäjä	4 11 1909 Helsinki 14 2 1968 Helsinki Latoja 18 8 1926 Helsinki
-00 Gösta Edvin Gävert 19 8 1916 Perniö	-01 Anni Sirkka Liisa (Liisu) Kaimio 24 7 1917 Tammela	-10 Lyrich Henry Vilja 20 4 1921 Nurmi järvi				-11 Hellä Hermine Maja- korpi (Moring, Lind) 18 8 1925 Helsinki	
Dipl ekonomi, HTM Turun Yo-kyläsäätiön talouspääallikkö	Yo-merkonomi (Ruonlahti) 12 6 1943 Turku	Kuljetuspääallikkö				Konelatoja 8 7 1944 Helsinki	
-0 Jussi Sakari Gävert	13 4 1944 Turku Fil kand	-1 Marja-Terttu Vilja				12 4 1946 Helsinki Peruskoulunopettaja 28 5 1967 Turku	

1 Otto Sakari Gävert	30 12 1971 Turku
----------------------	------------------

100 Abraham Abrahamsson Gäwert							
101 Catha- rina Jons- dotter Tiderman							
-000 Johan Gäwert 26 11 1767 Stora Lass- åna i Ra- mundeboða Örebro län	-001 Christina Jonsdotter 15 10 1774 Nysundin pitäjä Örebro						
Kvistbron Svartån ruukin seppämesta- ri							
-00 Johan (Jan) Gevert 22 1 1801 Degerforsen Karlskoga	-01 Maja Lisa Åberg 11 1 1794 Visnum						
Mästersven							
-0 Carl Fredrik Gevert 7 5 1887 Perniö, Valssipajan työmies	8 9 1924 Ervalla, Örebro	-1 Kristina Sandström 30 10 1828 Hällestad 15 10 1865					

10 August Valfrid Gävert 11 10 1863 Jokioinen
18 2 1925 Perniö, Höyrypannuseppä Perniön
Mathildedalissa